

โครงการรณรงค์คัดแยกขยะเพื่อสุขภาพ

เทศบาลตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน

เทศบาลตำบลอุโมงค์มีแนวนโยบายที่ให้ความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยมองว่าเป็นสิทธิของประชาชนทุกคนที่จะมีสิทธิได้รับบริการด้านสุขภาพถ้วนหน้า อย่างทัดเทียมกัน และเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในปัจจุบันได้มีผลต่อปัญหาสุขภาพร่างกายของประชาชนเป็นอันมาก เช่น ประชาชนเจ็บป่วยมากขึ้น เป็นต้น ซึ่งในเขตเทศบาลนั้นเป็นแหล่งที่มีประชากรหนาแน่นและได้สร้างมลภาวะให้แก่ชุมชนมากมาย โดยเฉพาะในเรื่องขยะมูลฝอยที่มีปริมาณมากถึง 5-6 ตัน/วัน

นอกจากนั้นชมรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ที่อยู่ในเขตเทศบาลยังขาดงบประมาณเพื่อใช้ในการกิจกรรมต่างๆ ของชมรม เทศบาลตำบลอุโมงค์จึงได้พยายามหาวิธีการที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: เมืองลำพูน

จังหวัด: ลำพูน

ประชากร: 13,583 คน

พื้นที่: 20.09 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
เทศบาลตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

เทศบาลจึงจัด “โครงการรณรงค์คัดแยกขยะเพื่อสุขภาพ” ขึ้น ในปี 2545 โดยการจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ออกให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชนและให้ประชาชนที่มาใช้บริการนำขยะรีไซเคิลเป็นค่ารักษาโดยมีต้องชำระค่ารักษาพยาบาลในรูปตัวเงิน เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสุขภาพอย่างทั่วถึง และให้ประชาชนเรียนรู้ร่วมกันในการคัดแยกขยะรีไซเคิล เพื่อให้ อปพร.นำขยะรีไซเคิลที่ได้ไปขายและนำเงินมาใช้ในการจัดกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อชุมชนต่อไป

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. จัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่หมุนเวียนให้บริการแก่ประชาชนในเขตตำบลอุโมงค์ จำนวน 11 หมู่บ้าน ทุกวันศุกร์ที่ 4 ของเดือน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 4 ของเดือนพฤศจิกายน 2545 จนถึงวันศุกร์ที่ 4 ของเดือนกันยายน 2546 ตั้งแต่เวลา 09.00 – 16.00 น. โดยให้บริการหมู่บ้านละ 1 วัน รวมระยะเวลา 11 วัน (เดือนละ 1 ครั้ง) ดังรายละเอียดดังนี้

ลำดับที่	หมู่บ้าน	สถานที่	เวลา	หมายเหตุ
1	บ้านป่าเหว หมู่ที่ 5	ศาลาเอนกประสงค์หน้าวัดป่าเหว	09.00-16.00 น.	เปิดโครงการฯ
2	บ้านปาลาน หมู่ที่ 6	วัดปาลาน	09.00-16.00 น.	ประชาชนในทุกหมู่บ้านสามารถเข้ารับบริการได้ทุกแห่ง
3	บ้านเขตวัน (หนองหมู) หมู่ที่ 7	วัดเขตวัน (หนองหมู)	09.00-16.00 น.	
4	บ้านไร่ หมู่ที่ 8	ศาลา อสม.ประจำหมู่บ้าน	09.00-16.00 น.	
5	บ้านอุโมงค์ หมู่ที่ 1	วัดอุโมงค์	09.00-16.00 น.	
6	บ้านเสา หมู่ที่ 9	ศูนย์เกษตรตำบลอุโมงค์	09.00-16.00 น.	
7	บ้านสองกอก หมู่ที่ 4	ศาลา อสม.ประจำหมู่บ้าน	09.00-16.00 น.	

ลำดับที่	หมู่บ้าน	สถานที่	เวลา	หมายเหตุ
8	บ้านกอม่วง หมู่ที่ 2	ศูนย์เกษตรตำบล อุโมงค์	09.00-16.00 น.	
9	บ้านแม่องน้อย หมู่ ที่ 11	ศาลา อสม.หน้าวัด แม่องน้อย	09.00-16.00 น.	
10	บ้านสับกับตอง หมู่ที่ 3	ศาลา อสม.ประจำ หมู่บ้าน	09.00-16.00 น.	
11	บ้านชัยสถาน หมู่ที่ 10	วัดชัยสถาน	09.00-16.00 น.	

2. ประสานงานกับโรงพยาบาลลำพูน และสถานีอนามัยตำบลอุโมงค์ เพื่อให้โรงพยาบาลและสถานีอนามัยจัดกิจกรรมให้บริการด้านการแพทย์เคลื่อนที่บริการแก่ประชาชน โดยโรงพยาบาลลำพูนได้จัดแพทย์อายุรกรรม เภสัชกร ทันตแพทย์ จักษุแพทย์ และพยาบาลวิชาชีพ ให้บริการตรวจรักษาโรคแก่ประชาชน ส่วนเจ้าหน้าที่จากสถานีอนามัยให้ความช่วยเหลือในการวัดความดันโลหิต ชั่งน้ำหนักและทำบัตรให้แก่ผู้มาตรวจรักษา นอกจากนั้นสมาชิก อปพร.แต่ละหมู่บ้าน ได้เข้ามามีส่วนร่วมรับชมวีซีดีที่ประชาชนนำมาเป็นคำปรึกษาพยาบาล
3. ประชาสัมพันธ์โครงการให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านต่างๆ โดยใช้เสียงตามสายและรถประชาสัมพันธ์ของเทศบาล โดยรถประชาสัมพันธ์จะเข้าไปกระจายเสียงให้หมู่บ้านนั้นๆ ทราบก่อนล่วงหน้าที่จะทำการออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่เป็นเวลา 3 วัน
4. เทศบาลสนับสนุนงบประมาณให้แก่โรงพยาบาลลำพูน จำนวน 100,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ โดยที่คิดจากค่าบริการประชาชนที่เข้ามารับการรักษาเป็นรายหัว คนละ 30 บาท

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. งบประมาณของเทศบาล ในปี 2545 จำนวน 100,000 บาท ให้แก่โรงพยาบาลลำพูนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการรักษาพยาบาลประชาชน

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. เครื่องมือแพทย์ที่ใช้ในการรักษา ได้แก่ หูฟัง เครื่องชั่งน้ำหนัก เครื่องวัดความดัน เข็มฉีดยา ฯลฯ ซึ่งโรงพยาบาลเป็นผู้จัดเตรียม

บุคลากร

1. เจ้าหน้าที่เทศบาล ทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับโรงพยาบาล สถานีอนามัย อปพร. และทำการประชาสัมพันธ์โครงการ 1 คน ทำงานวันและเวลาราชการ
2. แพทย์ด้านต่างๆ ได้แก่ อายุรแพทย์ จักษุแพทย์ ทันตแพทย์ เป็นต้น ทำหน้าที่ในตรวจรักษาโรค จำนวน 3-4 คน ทำงานเดือนละ 1 วัน
3. เภสัชกร ทำหน้าที่ในการจ่ายยาให้แก่ผู้ป่วย 1 คน ทำงานเดือนละ 1 วัน
4. พยาบาลวิชาชีพ ทำหน้าที่ในการตรวจร่างกายพื้นฐาน จำนวน 2 คน ทำงานเดือนละ 1 วัน
5. เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ทำหน้าที่ช่วยพยาบาลในการตรวจร่างกายพื้นฐาน และจัดทำบัตร 1 คน ทำงานเดือนละ 1 วัน
6. สมาชิก อปพร. ทำหน้าที่ในการรับชมวีซีดีจากประชาชนที่เข้ามารับการตรวจรักษา 5-6 คน ทำงานเดือนละ 1 วัน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วันเดือนปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ปี 2545	- คณะผู้บริหารเทศบาลได้ตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในปัจจุบันได้มีผลต่อปัญหาสุขภาพร่างกายของประชาชนเป็นอันมาก ปัญหาขยะที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก รวมทั้ง อปพร.ไม่มีเงินที่ใช้จัดกิจกรรมต่างๆ จึงได้มีแนวคิดที่จะจัดทำโครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่โดยให้ประชาชนจ่ายค่าบริการเป็นขยะรีไซเคิล และนำเงินค่าขยะที่ได้ให้แก่ อปพร. - จัดประชุมคณะผู้บริหาร ถึงแนวทางในการดำเนินงานและมอบหมายงานและการจัดทำโครงการให้แก่เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี เนื่องจากบุคลากรที่รับผิดชอบในด้านนี้ไม่เพียงพอ	คณะผู้บริหารเทศบาล
ปี 2545	- วางแผนการดำเนินงาน ดังนี้ • ประสานงานกับโรงพยาบาลลำพูนเพื่อขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรม โดยที่โรงพยาบาลขอเงินอุดหนุนในการดำเนินการจำนวน 100,000 บาท • ประสานงานกับสถานีอนามัยเพื่อขอความร่วมมือกับโครงการ • ประสานงานกับ อปพร.ในแต่ละหมู่บ้านเพื่อแจ้งให้ทราบถึงแนวทางในการดำเนินงาน	เจ้าหน้าที่การเงินการบัญชี
ปี 2545	- นำแผนการดำเนินงานเสนอคณะผู้บริหารเทศบาลและได้รับอนุมัติงบประมาณ จำนวน 100,000 บาท	เจ้าหน้าที่การเงินการบัญชี/ คณะผู้บริหารเทศบาล
พฤศจิกายน 2545 - กันยายน 2546	- ดำเนินการออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ทุกวันศุกร์ที่ 4 ของเดือน ตั้งแต่เวลา 09.00 – 16.00 น. หมุนเวียนกันในทุกหมู่บ้าน โดยจะทำการประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้านที่จะจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ 3 วัน ก่อนวันงานซึ่งมีการจัดกิจกรรมดังนี้ • ให้บริการตรวจสุขภาพแก่ประชาชนโดยแพทย์และพยาบาลจากโรงพยาบาลลำพูน • เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบลอุโมงค์รับจัดทำบัตรผู้มารับบริการ • อปพร.ในแต่ละหมู่บ้าน ทำหน้าที่รับขยะรีไซเคิล	เจ้าหน้าที่การเงินการบัญชี/ โรงพยาบาลลำพูน/ สถานีอนามัยตำบลอุโมงค์/ อปพร.ในแต่ละหมู่บ้าน

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

โรงพยาบาลลำพูน

ให้การสนับสนุนบุคลากร ได้แก่ แพทย์อายุรกรรม เภสัชกร ทันตแพทย์ จักษุแพทย์ และพยาบาลวิชาชีพ ให้บริการตรวจรักษาโรคแก่ประชาชน

สถานีอนามัยตำบลอุโมงค์

ให้ความร่วมมือในการช่วยทำบัตรผู้ป่วย ตรวจสุขภาพเบื้องต้นให้แก่ผู้ป่วยในวันงาน

อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่าย

จัดเจ้าหน้าที่ อปพร.เข้ารับขยะรีไซเคิลจากประชาชนที่เข้ามาตรวจ

พลเรือนในตำบล (อปพร.) รักษา และนำขยะรีไซเคิลที่ได้ไปขาย

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในปัจจุบันได้มีผลต่อปัญหาสุขภาพร่างกายของประชาชนเป็นอันมาก ซึ่งอาจส่งผลให้ประชาชนในตำบลเจ็บป่วยมากขึ้น เทศบาลตำบลอุโมงค์ได้ให้ความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยเน้นให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการด้านสุขภาพได้อย่างเท่าเทียมกัน
2. ในเขตเทศบาลเป็นแหล่งที่มีประชากรหนาแน่นและได้สร้างมลภาวะให้แก่ชุมชนมากมาย โดยเฉพาะในเรื่องขยะมูลฝอยที่มีปริมาณมากถึง 5-6 ตัน/วัน
3. อปพร.ที่อยู่ในเขตเทศบาลยังขาดงบประมาณเพื่อใช้ในการกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

หลังการดำเนินการ

1. ประชาชนในตำบลได้รับการบริการด้านสุขภาพขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ซึ่งการออกหน่วยเคลื่อนที่ ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกในการมารับบริการ เพราะเป็นการให้บริการที่เข้าถึงประชาชนในทุกหมู่บ้าน ทั้ง 11 หมู่บ้าน โดยในแต่ละครั้งมีประชาชนเข้ามารับบริการครั้งละประมาณ 60 ราย
2. ประชาชนในตำบลเรียนรู้ที่จะคัดแยกขยะรีไซเคิล สามารถคัดแยกขยะรีไซเคิลได้เป็นอย่างดี ถึงแม้ว่าปริมาณขยะที่ได้รับจะไม่มากเท่าใดนัก แต่ก็ป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของขยะรีไซเคิล
3. ขยะที่ได้รับบริจาค สมาชิก อปพร.ในแต่ละหมู่บ้านได้นำไปขาย เป็นเงินประมาณ 10,000 บาท ซึ่งสามารถนำเงินส่วนนี้ไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ของ อปพร.ในแต่ละหมู่บ้านต่อไป

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
ประชาชนบางส่วนเข้ามารักษาโดยไม่ได้นำขยะรีไซเคิลมาเป็นค่าบริการ	อนุโลมให้ประชาชนมารับการรักษาได้ เนื่องจากเห็นความสำคัญของการให้บริการสุขภาพแก่ประชาชนมากกว่า

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

โครงการรณรงค์คัดแยกขยะเพื่อสุขภาพประสบผลสำเร็จได้ เนื่องจากเป็นโครงการที่ให้ประโยชน์แก่ประชาชน และได้รับความร่วมมือจากโรงพยาบาลลำพูน สถานีอนามัยตำบลอุโมงค์ และอปพร.ในหมู่บ้านต่างๆ เป็นอย่างดี และสิ่งที่ขาดไม่ได้คืองบประมาณในการสนับสนุนโครงการจากเทศบาล

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายสมศักดิ์ สุริยะเจริญ
ตำแหน่ง : ปลัดเทศบาล
หน่วยงาน : เทศบาลตำบลอุโมงค์
ที่อยู่ : ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน 51000
โทรศัพท์ : (053) 559-219, (053) 541-160

โทรศัพท์ : (053) 511-254

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวธมน ทนภาค

ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่การเงินและการบัญชี

หน่วยงาน : เทศบาลตำบลอุโมงค์

ที่อยู่ : ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน 51000

โทรศัพท์ : (053) 559-219, (053) 541-160

โทรศัพท์ : (0 5 3) 5 1 1 -2 5 4

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2545

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาลตำบล
สถานที่ตั้ง	สำนักงานเทศบาลตำบลโม่งค์ ตำบลโม่งค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน 51000
ขนาดพื้นที่	20.09 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	43,490,564.88 บาท (ปีงบประมาณ 2545) 4.57% เงินเดือนและค่าจ้างประจำ 2.34% ค่าจ้างชั่วคราว 2.14% รายจ่ายงบกลาง 2.10% ค่าตอบแทน 12.47% ค่าใช้สอยและวัสดุ 0.60% ค่าสาธารณูปโภค 2.40% ค่าอุดหนุน 2.93% ค่าครุภัณฑ์ 44.40% ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
งบประมาณรายได้	45,282,031 บาท (ปีงบประมาณ 2545) 10.23% หมวดภาษี 32.64% หมวดเงินอุดหนุน
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	45 คน 12 คน พนักงานท้องถิ่น 14 คน ลูกจ้างประจำ 19 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	13,583 คน
จำนวนครัวเรือน	4,527 ครัวเรือน
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลโม่งค์ ตั้งอยู่ห่างจากจังหวัดลำพูน 10 กิโลเมตร ประกอบด้วย 11 หมู่บ้าน ลักษณะภูมิ ประเทศ เป็นที่ราบลุ่มตามแนวชายฝั่งตะวันตกของ แม่น้ำกวัง และมีเหมืองโป่งห่างไกลผ่านสวนกลางของ พื้นที่ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่หล่อเลี้ยงพื้นที่เกษตรกรรม สภาพดินเป็นดินร่วนซุยเหมาะแก่การทำไร่ ทำนา และ ทำสวน โดยเฉพาะสวนลำไยซึ่งเป็นรายได้หลักของ เกษตรกรในพื้นที่ ลักษณะของชุมชนเป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่อยู่ติดกับเขตจังหวัดเชียงใหม่ ทำ ให้การคมนาคมขนส่งเป็นไปอย่างสะดวก